Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францішканьска ч. 10, двері 10.

Письма приймають ся лишь франковані.

Рекламаціи непечатані вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 197. | Нинѣ: гр. Маманта м. рим. Чест. Кр. | Завтра: Антіма см. Никодима | Середа 14 (2) вересня 1892. | Всходъ сонця 5 г. 37 м.; заходъ 6 г. 16 м. Баром. 771 терм. + 22 0' + 10 8'. | Рôкъ II.

Управильнене скарбу краєвого.

Одною изъ найважнѣйшихъ справъ, надъ якою нашъ Соймъ ще сеи сесіѣ буде радити, єсть управильнене краєвого скарбу. Выдѣлъ краєвый выготовивъ въ сѣй справѣ справозданє, въ котрôмъ каже, що удержанє рôвноваги въ буджетѣ краєвôмъ дасть ся перевести лишь въ двоякій спосôбъ: або черезъ збôльшене доходôвъ або черезъ ощадность въ выдаткахъ, а въ кождôмъ случаю наслѣдокъ фінансовый мусѣвъ бы бути такій, що мусѣвъ бы доходити бодай до тои сумы, котра въ предложенôмъ Соймови прелімінари буджету на 1893 р. не знайшла покрытя, т. є. кругло до сумы 1,400.000 зр. Збôльшена доходôвъ фонду краєвого далось бы перевести лишь черезъ забезпечене краєви значного удѣлу въ державныхъ податкахъ консумційныхъ. Але що то вымагало довгихъ переговорôвъ и порушеня цѣлого апарату конституційного въ обохъ половинахъ державы, то позôстає лишь другій спосôбъ: ощадность въ выдаткахъ.

Що до сего способу, то кождый, хто знає нашъ буджетъ краєвый, признасть, що нѣяка ощадность не досягне 1, або хочь бы пôвъ міліона. Въ однôмъ єсть лишь ощадность можлива въ достаточнôй высотѣ, а то въ сплатѣ довгôвъ и то якъ довгôвъ краєвыхъ, такъ и довгу индемнізаційного. Але и въ тôй сплатѣ єсть заощаджене лишь тогды можливе, коли перемѣнить ся довгъ высше опроцентованый на низше опроцентованый, довгъ зъ коротшимъ речинцемъ сплаты на довгъ зъ довшимъ речинцемъ. Выходячи зъ тои засады предложивъ Выдѣлъ краєвый Соймови такі внесеня:

1. Соймъ уповажняє Выдѣлъ краєвый сплатити облігаціи довжні фонду индемнізаційного одноразово въ 1893 р. за помочею такои позычки, щобы нею узыскати готôвку 26,925.000 зр. (53,850.000 коронъ). Позычка та по 4прц. має сплатити ся до 50 лѣтъ пôврôчными ратами, але и зъ правомъ скоршои сплаты.

2. Зô взглядôвъ на окремі вôдносины фонду индемнізаційного Вел. Кн. Краковского буде признана по переведеню конверсіѣ податникамъ мѣста Кракова и повѣтôвъ краковского та хшановского пôльга въ сплачуваню краєвыхъ додаткôвъ вôдъ 1894 до 1904 р. по $11^1/_2$ кр. вôдъ кождого риньского податкôвъ безпосередныхъ въ 1894 р., по 11 кр. въ 1895 р. а вôдтакъ по 1 кр. що року менше. Пôльга та скôнчить ся въ 1905 р.

3. Всякі активы и пасивы всѣхъ трохъ фондôвъ индемнізаційныхъ переходять по довершенôй индемнізаціи на фондъ краєвый.

4. Соймъ взыває правительство, щобы оно въ властивôй дорозѣ выєднало для позычки конверсійнои:

а) увôльнене всякихъ єѣ зъ сеи причины выставленыхъ документôвъ правныхъ, выставленыхъ краємъ записôвъ довжныхъ и купонôвъ, вôдъ всѣлякихъ оплатъ, стемплѣвъ и належитостей;

б) увôльнене процентôвъ тои позычки вôдъ податку доходового I. и III. клясы и вôдъ всѣхъ будучихъ податкôвъ, які въ его мѣсце будуть заведені — при тôмъ однакожь має оплачувати ся до кôнця пляну амортизаційного податокъ доходовый вôдъ процентôвъ, будучихъ ще въ курсѣ облігацій индемнізаційныхъ всхôдной Галичины, захôдной и Вел. Кн. Краковского въ дотеперѣшныхъ речинцяхъ;

в) надане довжнымъ записамъ тои позычки характеру пупілярного обезпеченя такъ, щобы они могли уживати ся на льокованє капіталôвъ фондаційныхъ, капіталôвъ вôдъ заведень, будучихъ пôдъ дозоромъ публичнымъ, а такожь фондôвъ пупілярныхъ, фідеікомісовыхъ и депозитовыхъ и служити пôсля курсу біржевого, але не понадъ номінальну вартôсть, яко кавціи въ вôдносинахъ службовыхъ и контрактовыхъ, а такожь яко забезпечене войсковыхъ кавцій супружескихъ;

г) призволенє на нотованє курсу тыхъ облігацій въ урядовôмъ цѣннику вѣденьскои біржи.

5. Соймъ поручає Выдѣлови краєвому, щобы доложивъ всякихъ заходôвъ, абы позыскати повысшу пôльгу.

6. До переведеня конверсійнои операціѣ додає ся Выдѣлови краєвому для дорады комітетъ, зложеный зъ 5 членôвъ а выбраный Соймомъ.

Зъ рускихъ товариствъ.

Дня 7 с. м. вôдбуло ся перше засѣданє выдѣлу товариства педагогічного, на котрôмъ залагоджено слѣдуючі справы: 1. Вôдчитано протоколъ загальныхъ зборôвъ и принято его до вѣдомости. Чотири ухвалы загальныхъ зборôвъ, переданні выдѣлови, полагоджено въ той спосôбъ, що а) поручено секретареви займити ся зôбранємъ близшихъ даныхъ що до выданя карты етнографічнои Украины Руси; б) поручено членови выдѣлу п. Вєтошиньскому выготовити петиціи:

Въ италіяньскôмъ гарнізонѣ.

Написавъ М. де Монті.

Въ касарни берзалієрôвъ*) въ Палєрмѣ стояли на подвôрю рядами новобранцѣ. Недалеко вôдъ нихъ походжувавъ собѣ полковникъ и чогось задуманый споглядавъ по рядахъ, а капітанъ тымчасомъ выпытувавъ ся многонадѣйныхъ борцѣвъ за вôтчину, хто зъ нихъ якои професіѣ.

— Щось вамъ скажу, пане капітанъ! Може єсть межи рекрутами якій добрый кухарь? Моѣи жѣнцѣ теперѣшный не сподобавъ ся. Вамъ якось послѣднымъ разомъ не пощастило ся выбрати для мене такого хлопця, якого бы я хотѣвъ.

— До вашои услуги, пане полковникъ, сего року маємо мѣжь рекрутами ажь пять кухарѣвъ.

— То добре; выберѣть же найлѣпшого для мене; я его заразъ возьму, скоро выучить ся екзецирки.

— Черевайко! — сказавъ собѣ капітанъ пôдъ носомъ, коли вже бувъ такъ далеко, що командантъ не мôгъ его почути. А команданта знали въ цѣлôмъ полку зъ того, що вôнъ любить собѣ добре попоѣсти та що черезъ то неразъ спадають тяжкі громы на его жѣнку.

*) Берзалієры, италіяньскі стрѣлцѣ.

Капітанъ велѣвъ выступити всѣмъ пяти кухарямъ.

— Де вы були за кухаря? — спытавъ першого.

— A Roma, nel Café del Parlamento — вôдповѣвъ той зъ немалою радостію.

— И ще бы! Може за кухту, але не за першого кухаря?

— За першого, сіньоръ капітано! — вôдповѣвъ рекрутъ нѣбы трохи оскорбленый.— Сей буде, подумавъ собѣ капітанъ, — але глядѣмъ дальше.

— А вы? — каже до другого.

— Кухарь, пане капітанъ.

— Але де, въ котрôмъ мѣстѣ, въ котрôй гостинници?

— Въ Кальтанізетта, пôдъ трома волами.

— Мабуть васъ тамъ чотири було — знаю, знаю, — дальше! А вы?

— Я, сіньоръ капітано, служивъ кухаремъ въ Таорміно.

— Буде, не говорѣмъ богато. — Зъ четвертымъ була така сама розмова. Ажь прийшовъ на чергу пятый: А вы зъ вôдки?

— Jo sono Milanese — я зъ Міляно, — вôдповѣвъ пятый тоненькимъ голосомъ.

— А умѣєте добре варити різотто?*)

— Ще й якъ!

— А котлеты на міляньскій спосôбъ?

— Розумѣє ся, я варивъ въ найпершôмъ готели.

— Добре йде! Вы й отсей — капітанъ показавъ на першого — прийдете вечеромъ до мене и покажете менѣ свою штуку. Вы зварите менѣ „різотто“, а той....

*) Улюблена страва въ Италіи.

Кухарь зъ парляментарнои каварнѣ въ Римѣ перебивъ капітанови и сказавъ:

— Насампередъ треба знати, чи єсть зъ чого.

Капітанъ полапавъ ся и каже: „Певно, що такъ; я на то забувъ. Отже купуйте, варѣть й робѣть, що хочете, а вôдтакъ подасте менѣ рахунокъ. А теперь идѣть собѣ“.

* * *

На недалекôй церквѣ била сема година Капітанъ набѣгавъ ся цѣлый день и прийшовъ утомленый домôвъ. Его кôнь дôставъ кольки, въ мундурахъ вôдъ парады знайшовъ молѣ, то й не диво, що забувъ на кухарôвъ и різотто. Ледви що вôйшовъ до хаты, дивить ся, а кухня повна воякôвъ, въ фартухахъ, бляха ажь червона, а вôдъ запаху труфлѣвъ ажь крутить въ носѣ.

— Diavolo! Що вы тутъ робите? — и ажь теперь пригадавъ собѣ, що вôнъ казавъ имъ робити, що хотять, а вôдтакъ предложити собѣ рахунокъ. Вбѣгає до першои комнаты и видить зъ вôдтамъ черезъ отверті дверѣ до свѣтлицѣ, що тамъ чогось дуже ясно. Кличе на свого послугача:

— Чезаре, Чезаре! Чи то які гостѣ до насъ прпѣхали?

Замѣсть послугача зъявляєсь кухарь зъ Cafe del Parlamento въ бѣлôмъ якъ снѣгъ каф-

щобы до укладаня книжокъ для школъ народныхъ возвано учителѣвъ сѣльскихъ, щобы за науку доповняючу одержували учителѣ вôдповѣдну ремунерацію и щобы знижено лѣта службы учителямъ зъ 40 лѣтъ на 30. Всѣ тѣ петиціи мають внести ся въ найблизшôмъ часѣ до дотычныхъ инстанцій. 2. Выдѣлъ уконституувавъ ся въ той способъ, що заступникомъ головы ставъ о. сов. Ал. Тороньскій, секретаремъ Ант. Березиньскій, касіеромъ Конст. Паньковскій, а маґазинеромъ Іос. Гриневичъ. Редакцію „Учителя" поручено и на дальше проф. Грушкевичеви, а до комітету редакційного „Учителя" выбрано: о. сов Тороньского, професора Тисовского, учителѣвъ Вѣтошиньского, Гриневича и Дмитерка та о. Гôрняка. Настоятелемъ института ставъ К. Паньковскій, а до комітету института увôйшли: о. сов. Тороньскій, дръ Федакъ, дръ Хоминъ, проф. Громницкій, о. Чапельскій и К. Паньковскій. 3 Вôдчитано письмо о. Вацика, катихита въ Тернополи и рѣшено вôднести ся до него въ сѣй справѣ. 4) Ухвалено выготовити квестіонаръ въ справѣ языка выкладового и датъ статистичныхъ, вôдносячихъ ся до школъ народныхъ и упрошено займити ся сею справою о. Гôрняка. 5) Рѣшено выбрати анкету до выдавництва книжокъ для школъ народныхъ и середныхъ и упрошено о. сов. Тороньского займити ся сею справою при помочи другихъ силъ. 6) Поручено п. К. Паньковскому подати свои уваги на другôмъ засѣданю що до выготовленя грамотъ для членôвъ почетныхъ. 7) Вôдчитано письмо зъ філіѣ щирецкои и рѣшено выждати реляціѣ въ сѣй справѣ делеґата п. Дмитерка. 8) Рѣшено выготовити вôдозву до приступованя въ члены товариства и розбудженя большого житя межь учительствомъ. 9) Назначено друге засѣданє безъ повѣдомлюваня членôвъ выдѣлу на день 19 н. ст. вересня на $5\frac{1}{2}$ годины по полудни. 10) Принято въ члены: Лук. Ковальского, лѣсничого зô Скоморохъ; Конст. Миколаевича, богослова у Львовѣ; Мих. Бурака, возьного въ Калуши; Юр. Шумского, учителя въ Креницѣ; о. Ив. Стрыйского, капеляна войскового въ Перемышли; Конст. Горбаля, професора ґімн. въ Перемышли; Григ. Петровского, учителя въ Перемышли; Дмит. Чеховского, професора въ Перемышли; Ивана Малиньского, професора въ Перемышли; Петра Ловиньского, учителя въ Коровникахъ; о. Ив. Пастернака зъ Хирова; Сим. Кочиркевича, учит. въ Перемышли; о. Володисл. Головацкого въ Медицѣ; Фр. Згорлякевича, богосл. въ Перемышли; Ник. Паньковского, богосл. въ Перемышли; Сев. Паньковского, ветеринаря у Львовѣ; Брон. Гоцкого, богосл. въ Перемышли; Фр. Крупу, учит. въ Пикуловичахъ; Юл. Ляховского, учит. въ Поповичахъ; Атан. Гика, учит. въ Болестрашичахъ; дра Теоф. Кормоша, адвоката въ Перемышли; п. Олександру Кормошеву въ Перемышли; Анд. Крицкого, господ. въ Торкахъ; Стеф. Новаковского, госп. въ Торкахъ; Онуфр. Дуба, учит. въ Высочку; Игн. Власюка, управителя „Народнои Торговлѣ" въ Перемышли; Сев. Зарицкого, проф. въ Перемышли; Петра Згорлякевича въ Перемышли; Стеф. Тисовского учителя въ Быковѣ; Ник. Кобилку, учит. въ Плешевичахъ; Іос. Гаращака, урядника касы въ Перемышли; Евг. Витошиньского въ Бушковичахъ; о. Ив. Борисевича въ Кривчи надъ Сяномъ; Ник. Новака въ Звороточичахъ, Іос. Кмицикевича, учит. въ Баричи; Ольгу Губицку, учит. въ Болоню; Ольгу Цѣпановску, учит въ Перемышли и Варвару Литиньску, учит. въ Перемышли.

Перегляд політичный.

Зъ Будапешту доносять, що заразъ, скоро лишь Є. Вел. Цѣсарь верне зъ маневрôвъ пôдъ Пятицерквами, вôдбуде ся у Вѣдни спôльна конференція міністрôвъ, щобы остаточно выготовити предложеня для спôльныхъ делеґацій.

Ческій писатель Ковмекъ не принявъ предкладанои ему кандидатуры до Рады державнои на мѣсце дра Пражака, черезъ що шансы Молодочехôвъ на Моравѣ пôшли дуже въ гору; єсть майже певна рѣчь, що они побѣдять при выборахъ.

Пôсля „Гражданина" грозить знову въ одинацять россійскихъ ґуберніяхъ голодъ. Пôсля обчисленя сеи ґазеты треба бы що найменше 30 міліонôвъ рублѣвъ, щобы охоронити людей въ сихъ ґуберніяхъ вôдъ голоду.

Въ наслѣдокъ холеры вôдложено въ Кіевѣ початокъ школьного року ажь до 15 старого стилл с. м.

Зъ Софіѣ доносять, що въ вôдповѣди на звѣстный окружникъ Шишкіна, котрый каже, що документы появившій ся въ „Свободѣ" суть фальшивй, будуть оголошенй ще цѣкавѣйшй документы, котрыхъ рослѣдомъ займе ся теперь окрема комісія правительствена. Якобзонъ, котрый теперь перебуває знову въ Лондонѣ, доказує знову въ „Свободѣ", що оголошенй документы суть зовсѣмъ правдивй.

Новинки.

Львôвъ дня 13 вересня.

— **Єго Кор. Высокôсть князь Мадриту,** Донъ Карльосъ, батько Найд. Архикняжны Блянки, прибувъ вчера до Львова и замешкавъ въ готели „Imperial".

— **Громада Липôвцѣ** въ присѣлкомъ Майданъ литовецкій выключена зъ округа уряду податкового въ Глинянахъ, а прилучена до такогожь уряду въ Перемышлянахъ.

— **Почестнымъ горожаниномъ** одноголосно именувала рада громадска въ Новôмъ Санчи п. Юлія Фрідріха зъ заслуги для мѣста.

— **Державнй испыты** для господарѣвъ лѣсныхъ зачнуть ся дня 4 жовтня, а для помôчникôвъ въ оборонной и технічной службѣ лѣснôй дня 11 жовтня с. р. Тй испыты будуть вôдбувати ся въ будынку ц. к. Намѣстництва.

— **Зô Зборова** пишуть намъ, що управитель хору п. Теодоръ Янѣшевскій, пôсля рѣшеня вся. гр. кат. консисторіѣ у Львовѣ зъ дня 13 липня 1890, ч. 5040, зачинає зъ днемъ 13 жовтня с. р. курсъ науки дякôвства и спѣву хорального при церквѣ въ Зборовѣ. Мѣсячна вынагорода 3 зр. Близшихъ вѣстей що до принятя можна дôзнати ся у самого п. Янѣшевского.

— **Посаги** зъ фондаціѣ бл. п. дра Іосифа Малиновского у Львовѣ, призначенои для убогихъ дѣвчатъ, вылосовали Катерина Горошокъ и Вікторія Зомбекъ Посаги выносять по 267 зр. 70 кр., а выданй будуть имъ, коли выйдуть замужь; теперь дôстали они лишь 5 процентъ вôдъ сего капіталу по 13 зр. и 85 кр.

— **Коломыя — не помыя** спѣває ся въ народнôй спѣванцѣ. Видко, що та спѣванка походить зъ дуже давныхъ часôвъ, коли може такъ дѣйстно було, але нинѣшна Коломыя вже не такъ выглядає, якъ каже спѣванка. Отъ и теперь, коли тамъ мали робити ся санітарнй порядки, треба було ажь установити правительственного комісаря, щобы тамъ завѣвъ порядокъ. Чи на довго? — побачимо. Але здавъ бы ся тамъ правительственный комісарь мабуть ще й до иншихъ рѣчей. Ото въ Коломыи — якъ намъ въ вôдтамъ доносять — выробила ся на торзѣ окрема специяльнôсть, яка мабуть нѣгде не практикує ся. Ото тамошнй купцѣ продають на торгахъ, ярмаркахъ та вôдпустахъ всѣлякй полотенця, якъ хустки, останки фабричнй и т. д. не на штуку або на мѣру, але на вагу. Купецъ вложивши платокъ въ десятеро кидає єго на вагу, розумѣє ся въ цѣлою силою, абы добре заваживъ

танику, въ фартуху й въ ще бѣлѣйшôй шапочцѣ та каже:

— Все готово, пане капітанъ! — Показавъ рукою до свѣтлицѣ и щезъ.

Капітанъ, якъ колибъ пробудивъ ся, протеръ собѣ очи, вôйшовъ до свѣтлицѣ, дивить ся, а тамъ на столѣ свѣтять ся ажь чотири подвôйнй пôдсвѣчники, а стôлъ заставленый якъ въ байцѣ; всего на нѣмъ повно: на серединѣ велика китиця цвѣтôвъ а коло неи зъ обохъ бокôвъ прекраснй овочѣ, величезнй грушки, брескинѣ, ананасы, суницѣ.

Капітанъ, що бувъ чоловѣкъ дуже щадный, ажь за голову взявъ ся. Дивить ся, а то на столѣ лежить ще й списъ стравъ, выписаный на красномъ папери золотыми буквами. Ажь крикнувъ изъ гнѣву, а вôдтакъ бере й читає:

„Устрицѣ, різотто на способъ міляньскій, бажанты, печеня, рыба въ сосѣ кардинальскôмъ, карчохи на берненьскій способъ, пуншъ на способъ римскій, штрасбурґскй паштеты зъ гусячихъ печѣнокъ, куропатвы зъ труфлевымъ сосомъ, мороженe. Вина: Марсальске старе, Шато Ляфітъ 1830, Вевъ Кліко 62, конякъ, шатрезъ".

Капітанъ вхопивъ папѣръ и побѣгъ до кухнѣ.

— Вы розбôйники! Чи вы подурѣли, чи що, що такого наварили? Чезаре! Де Чезаре? Ты asino (осле), якъ ты важивъ ся позволити, абы они такъ тутъ ґаздували? Чи видѣвъ хто таке!

— Та бо они казали, що то имъ панъ капітанъ такъ казали...

— Сіньоръ капітано самй и приказали... сіньоръ капітано выразно казали... далось почути кôлька голосôвъ оденъ по другôмъ.

— Приказавъ... приказавъ... вы пявки! Але вôдтакъ и пригадавъ собѣ, що несправедливо сердить ся, сѣвъ за стôлъ и, хочь самъ оденъ, попоѣвъ собѣ по паньски. По кавѣ кличе обохъ кухарѣвъ до рапорту и пытає: Хто то наваривъ тыхъ дурниць?

— Jo *(я)* — каже кухарь зъ парляментарнои каварнѣ, радъ зъ того, що показавъ свою штуку.

— А різотто смакувало вамъ, пане капітанъ? пытає той другій зъ тоненькимъ голосомъ.

— И що вы на то все выдали?

— Вôсѣмдесять и шесть франкôвъ та ще й...

— И що ще? — спытавъ капітанъ сердито.

— И для насъ на пиво, — каже першій кухарь.

Капітанъ мало що не пукъ изъ злости. „Дамъ я вамъ на пиво! Выносѣть ся зъ вôдси! Basta, нехай и такъ буде, я васъ представлю пану полковникови, але памятайте, щобы-сте ему варили ще лѣпше, якъ менѣ!

Розумѣє ся, сіньоръ капітано.

Кухарѣ пôшли, а капітанъ подумавъ собѣ: „Дорого, дорого, але почекай!" — и ажь руки затиравъ собѣ зъ радости, що научить полковника.

* * *

Чезарови скôнчила ся служба у пана капітана и закимъ вôнъ мавъ вернути въ свои горы, мусѣвъ привчити другого слугу для пана капітана.

Чульо слухавъ тои науки, що ажь ротъ роззявивъ.

— Дивись, мундуръ не чистить ся щôткою вôдъ чобôтъ.

— Розумѣю, — каже Чульо.

— Коли шабля трохи заржавѣє, то возьмешь оливы и порошку зъ цеглы та помастишь єѣ и такъ лишишь єѣ на оденъ день.

— А якъ мундуръ вôдъ неи замастить ся?

— Тобѣ нѣчого до того!

— Добре, добре — каже Чульо.

Одного дня вывѣвъ Чезаре своего ученика на мѣсто, абы єму тамъ дати деяку науку. Станули на улици дель Фельво, коло дому ч. 66. „Видишь онъ той першій поверхъ. Тамъ мешкає красна молода панна, зъ котрою панъ капітанъ має незадовго женити ся, то донька пана старосты. У неи чорне волосе, дає богато на пиво. Будешь носити до неи неразъ цвѣты, тожь запамятай собѣ, де она мешкає. — На площи Маріна станули знову. „Въ сѣй палатѣ ч. 67 мешкає бѣлява панна, зъ котрою панъ капітанъ хоче женити ся. Сюды будешь коня водити, коли панъ капітанъ не буде самъ ѣздити. Розумѣешь?

Розумѣю, розумѣю, — каже Чульо здивованый. На площи св. Доменіка станули знову. „Тутъ въ сѣмъ красномъ домѣ мешкає панна зъ русявымъ волосемъ. Якъ бы я бувъ паномъ капітаномъ, то заразъ бы зъ нею женивъ ся.

Чульо лишь ротъ роззявивъ, такъ выдививъ ся.

и каже вôдтакъ платити собѣ вôдъ его ваги. Очевидно, що мусить мати на тôмъ значный зыскъ, коли ажь такимъ способомъ продае. Та годѣ купцеви дивувати ся, але дивувати ся треба нерозумови селянъ, котрî въ той способъ дають ся туманити! Що тамошна полиція въ то не вглядае, то не дивота. Атже сими днями донесли були ґазеты зъ Коломыѣ, що якійсь тамошный поліціянъ забравъ на мѣстѣ мѣхъ незрѣлыхъ яблокъ — бо то не вольно продавати, але вôдтакъ зайшовъ на якусь улицю, сѣвъ собѣ пôдъ хату и самъ продававъ тî овочѣ жидикамъ. Якійсь зновъ радный мѣста, жидъ, коли везли забранй на мѣстѣ овочѣ до поліціѣ, набравъ ихъ потайкомъ зъ воза повнî кишенѣ, але хтось то добачивъ и радному зъ соромомъ вôдобрали ихъ на улици. Краснî порядки, нема що казати!

— **Огнѣ.** Въ селѣ Хрепличѣ пôдъ Перемышлемъ знищивъ огонь въ 8 на 9 вересня двѣ хаты зô всѣми припасами збôжа и всѣлякимъ нагромадженымъ добромъ, мѣжь тымъ два возы, скринѣ зъ полотнами, въ котрыхъ було завитыхъ до 200 зр. Огонь повставъ мабуть зъ необачности самои господинѣ дому, котра сушила конопле не до сонця, лише въ печи „по хлѣбѣ", зъ чого розъяривъ ся вôдтакъ и бухнувъ поломѣнемъ огонь изъ соломянки, котра стояла въ сѣнехъ укрыта за дверима. Сама господиня поклала ся спати зъ дѣтьми (а господарь зъ кôньми, якъ звычайно, бувъ на пасовиску), ажь на крикъ сусѣдôвъ пробудилась, коли вже поломѣнь обгорнула хату и будынки. Мала искра, зъ попеломъ взята необачно, стала ся причиною нужды и нещастя кôлькохъ родинъ. — Дня 11 с. м. въ Конюшковѣ пôдъ Бродами згорѣло 5 хатъ, 11 стодôлъ и стаєнь. Асекурованыхъ було лише трехъ селянъ, и то лишь на будынки. Огонь пôдложили дѣти, коли родичѣ були въ церквѣ. Они розложили собѣ огонь пôдъ стодолою и пекли кукурузу. И ось зъ вины дурныхъ дѣтвакôвъ одинайцять родинъ зôстало безъ хлѣба по кôлькохъ лѣтахъ неврожаю. Страта выносить около 5.400 зр. — Дня 12 с. м. по полудни при поѣздѣ товаровôмъ, що ѣхавъ зô Львова до Пôдволочискъ, запаливъ ся ваґонъ, на котрôмъ везли ся бочки зъ терпентиною. Поѣздъ задержано, ваґонъ той вôдлучено, але загасити его було дуже трудно, бо бензина горѣла страшеннымъ поломѣнемъ. Вôдъ того воза занявъ ся другій возъ, а воды нѣгде не було. Ажь одному возьному почтовому удало ся вôдôмкнути дверѣ въ тыхъ возахъ, потôмъ розôрвано ихъ стѣны и водою зъ недалекого рова загашено огонь.

— **Холера въ Гамбурзѣ.** Въ часѣ, коли вѣденьскй лѣкарѣ були въ Гамбурзѣ, пошесть лютилась тамъ найсильнѣйше, бо денно приходило до шпиталѣвъ по 800 недужихъ. Описати ту нужду, въ якôй представлявъ ся кождый случай занедужаня и смерти на холеру, переходить силы людскй. Тому, що шпиталѣ мусять бути и були недоступными для публики, то майже завсѣгды вôддане недужого до шпиталю було вже послѣднымъ пращанемъ. При такôй скôлькости случаѣвъ занедужань и смерти лѣкарѣ и сторожѣ мають лишь стôлько часу, щобы подати пацієнтамъ необходиму праду. А журити ся про се, хто то тй недужй або якъ они называють ся, годѣ. Коли же хто померъ, то сейчасъ есть новый недужій, котрый кладесь на ще теплу постѣль. Люде, що стоять передъ шпиталемъ, не знають, якъ тамъ все пильно иде; а се найлѣпше доказують вѣнцѣ, якй они держать въ рукахъ. Разъ-у разъ просять они сторожѣвъ, щобы поклали чи вѣнецъ чи китицю цвѣтôвъ на домовину сего або того недужого. Розумѣесь, що тыхъ цвѣтôвъ не приймаесь, бо годѣ вôдшукати того, для кого они призначенй; вôнъ може й не померъ, а его свояки дôзнають ся ажь по тыждни, що вôнъ подужавъ и его перенесено до иншого шпиталю. Страшна розлука, яка майже завсѣгды лучить ся зъ транспортомъ до шпиталю, причиняесь до того, що на скôлько можна, лишають недужихъ дома. Колижъ недужій умре, то доносять, що треба забрати мерця, але се часто не такъ скоро можна зробити задля великого числа мерцѣвъ. Вôзъ товаровый задержить ся въ переѣздѣ передъ дверми, вынесуть мерця, завитого въ полотно, вложать у возѣ, чимъ скорше, затрѣснуть дверцѣ и вôзъ гонить дальше. За возомъ дуже часто нѣхто не иде, бо часомъ всѣ свояки вымерли на холеру! Вѣденьскй лѣкарѣ зжахнулись, коли не бачили нѣякого жалю на лицяхъ тыхъ людей, котрй провожали якого небôщика. Чи се може въ наслѣдокъ грозы нещастя такъ притупились нервы, чи може се не були близькй свояки померлого? Рôвножь не лишь сама бѣднота приходить до шпиталѣвъ, бо при роздяганю недужихъ можна побачити неразъ дуже гарне бѣлє. Цѣкаве, якъ вѣденьскй лѣкарѣ хоронили себе передъ заразою. Не ѣли нѣчого крôмъ росолу и кусника печенѣ, а пили лишь вино бордо и воду сельтерску. Въ шпитали, де стикались зъ недужими, и вертаючи домôвъ, нѣколи не притуляли рукъ до устъ. Разъ въ-разъ купали ся, мѣняли одежу и десінфекціонувались. Они були одинокими гôстьми въ готели, каварняхъ и ресторацияхъ.

— **Скориставъ зъ холеры.** Небезпечный злочинецъ Бекеръ зъ Гамбурґа, засудженый на пятилѣтну вязницю, удавъ такъ добре холеру, що его перенесено до шпиталю. Але ту вôнъ небавомъ „выздоровѣвъ" такъ, що користаючи зъ заколоту, щезъ безъ слѣду.

— **Продажь людскихъ костей.** По нашихъ мѣстахъ всюды, чи то у Львовѣ, чи де инде дѣють ся такй рѣчи, на якй деинде нѣхто бы не дозволивъ. Ото при улици Театральнôй копали оногды отвôръ въ земли, абы запустити ґазовй руры до одного дому и выкопали богато людскихъ костей. Зъявивъ ся якійсь жидъ, котрый закупивъ тй кости вôдъ робôтникôвъ за кôлька риньскихъ

— **Що значить промысломъ жити!** Якійсь „промысловый" предприемець вышукавъ собѣ якогось зовсѣмъ бѣдного, але изъ старого и славного роду, князя а также вышукавъ для него и жѣнку, що мала ажь 20 мілiонôвъ. Постановивъ ихъ отже оженити а притôмъ грубо заробити. Кинувъ ся отже у Вѣдни до людей такои самои гадки, якъ и вôнъ и заложивъ спôлку, зъ капіталомъ 400.000 зр. на вызвѣноване князя. Его выслали окремымъ поѣздомъ, дали ему зробленый для него корабель, стали писати о его богатствахъ по ґазетахъ — ажь наконецъ кн. оженивъ ся и взявъ 20 мiлiонôвъ за жѣнкою. Спôлка розвязала ся тогды и заробила на кождыхъ стотысячахъ ще й другихъ сто тысячѣвъ.

Всячина.

— **Рыба-свѣчка.** Мабуть нѣгде инде на свѣтѣ не уживають люде такъ дивного штучного свѣтла, якъ на пôвостровѣ Алящцѣ въ пôвнôчнôй Америцѣ. Тамъ замѣсть свѣчокъ уживають рыбъ, довгихъ якъ — оселедець. Тѣло тои рыбы прозоре и цѣле майже складае ся зъ чистого товщу, котрый не мае нѣякого запаху и найбôльше подôбный до чистого свиньского смальцю. Жителѣ Аляшки сушать тую рыбу, а высушивши, свѣтять нею, якъ свѣчками. Вôдъ того и зве ся она рыба-свѣчка (candle fich). Одна така рыба горить чверть годины дуже яркимъ свѣтломъ, причôмъ поломѣнь такій сильный, що й сильный вѣтеръ не може его загасити. Задля такои прикметы тыхъ незвычайныхъ свѣчокъ, рыбаки вяжуть ихъ разомъ по кôлька и уживають въ темнй бурливй ночи, ловлячи рыбу при берегахъ Аляшки.

— **Правду каже.** Жѣнка: Ну, вже ты, чоловѣче, не можешь казати, що я за тобою бѣгала и старала ся зловити тебе собѣ на мужа. — Мужь: Розумѣе ся, що ты не бѣгала. Алежь и лапка на мыши не бѣгае за мышами, а таки ихъ ловить.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 13 вересня. Міністерство вôйны увôльнило натеперь всѣ особы, перебуваючй въ Нѣмеччинѣ або Россіи, котрй мусѣли бы теперь ставити ся до чиннои службы у войску або въ маринарцѣ, вôдъ тои службы, а то длятого, щобы не занесено холеры. — Вôдчитане акту обжалованя въ процесѣ о мытовй дефравдаціи на Буковинѣ, заняло вчера бôльше якъ шѣсть годинъ часу.

Пятицеркви 13 вересня. Є. Вел. Цѣсарь принимавъ вчера по полудни депутаціи духовеньства комітатôвъ и громадъ и дякуючи имъ за ихъ привѣтнй промовы, желавъ имъ всѣмъ якъ найлѣпшого поводженя.

Пятицеркви 13 вересня. Є. Вел. Цѣсарь приѣхавъ тутъ вчера передъ 12 год. и ставувъ въ епіскопскôй резиденціи. Множество народу повитало Монарха ентузіястично.

Будапештъ 13 вересня. Вѣсть, яка розôйшла ся на біржи, будьто бы тутъ померъ оденъ чоловѣкъ на азійску холеру, есть зовсѣмъ безосновна.

Ґенова 13 вересня. Король и князѣ оглядали ескадры заграничнй и були на кождôмъ адміральскôмъ корабли. На австроугорскôмъ корабли адміральскôмъ перебувъ король 40 мінутъ и приглядавъ ся вправамъ залоги.

Щетинъ 13 вересня. Урядово сконстатовано, що дня 9 с. м. померли тутъ два робôтники, а 10 одна жѣнка на азійску холеру.

Парижь 13 вересня. Вчера занедужало тутъ 44, а померло 26 на холеру. Въ Гаврѣ занедужало 13, а померло 8.

Гамбурґъ 13 вересня. Вчера занедужало тутъ 390 а померло 175 людей на холеру; до 10 с. м. було всего 13.238 выпадкôвъ занедужаня, а 5.805 выпадкôвъ смерти.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Кроховецкій

— Чортъ бы его! А зъ кôлькомажь хоче вôнъ женити ся?

— Зъ тыми трома то знаю напевно; про тамтй другй не знаю; але тобѣ и такъ нѣчо до того!

Чульо кивнувъ головою и пôшли дальше.

* * *

Часъ науки тревавъ шѣсть недѣль, а Чульо знавъ послѣдного дня менше якъ першого. Капітанъ бувало выпытуе ся: А якъ тамъ Чульо?

— Якось бере ся, але великій штурпакъ зъ него.

— Та й ты зъ першу мало що знавъ.

— До услугъ, сіньоръ капітано, каже Чезаре, признаючись до того.

Але наконецъ прийшовъ день розлуки. Чезаре скинувъ мундуръ и перебравъ ся по свому. Ставувъ передъ капітаномъ и каже:

— Сіньоръ капітано, я вже иду. Простѣть провины та не згадуйте лихимъ словомъ.

Капітанъ схопивъ ся и стиснувъ щиро руку, що неразъ стелила ему постѣль та чистила чоботы такъ, що они свѣтили ся якъ зеркало. „Бувай здоровъ — каже — старый друже та незабувай на свого капітана, на свою компанію и напиши коли до мене.

— До услугъ, сіньоръ капітано!

— A rivederci!*) — Воякъ пустивъ ся вже вôдходити а капітанъ ще кликнувъ: Чезаре! — До услугъ! — Чи ты все показавъ Чульому.

— Показавъ, сіньоре.

Капітанъ подавъ ще разъ руку старому слузѣ и за хвилю оставъ ся зъ новымъ. На другій день ходить капітанъ зъ кута въ кутъ; всюды не стае ему Чезара. Каже Чульому збудити ся досвѣта о 5 годинѣ. Бе пята година а Чульо стоить вже коло постелѣ.

— Сіньоръ капітано!

— Га? — каже заспаный капітанъ.

— Пята година.

— Добре, каже капітанъ и спить дальше. Пробудивъ ся, ажь коли сонце засвѣтило ему въ очи й пытае.

— Котра година?

— Осьма.

— Осьма? А тыжь що робивъ?

— Я чекавъ, доки панъ капітанъ не встануть.

На другій день — ще темно хочь очи выколи.

— Сіньоръ капітано, 5 година?

— Добре, отвори вôкно! — Чульо отвирае.

— Тажь то ще темно.

— То нѣчого, але вже 5 година.

Капітанъ убирае ся и бѣжить до касарнѣ. Тамъ передъ брамою ходить ще варта и вôнъ здивованый пытае: А то що стало ся?

— Нѣчо, каже воякъ, все въ порядку, то лише що пôвъ до четвертои.

— Пôвъ до четвертои! Дуракъ, чи видѣвъ хто таке. И капітанъ вертае назадъ домôвъ та згадуе свого Чезара.

*) А рiведерчi — до звиданя.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.